

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. I. cap. 13. & 18. de Effectu Baptismi

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

non sit vera Fides, sed quia per ætatem ita efficax nondum esse possit; sufficere tamen, quod suo tempore ita efficax esse queat, id quod simili declaratur Exemplo. Nemo tempore autumnali & quam maximè hiemali negare potest, (vel debet) in Seminibus & arborum surculis hanc esse virtutem & naturam, ut fructus suo producant tempore, quamvis non statim & in præsentia ferant. Pari modo negare, nemo debet (vel potest) in baptizatis Infantibus esse actualem & veram Fidem, licet ad tempus, propter ætatem nondum aptam & congruentem, sese non exerat per operum bonorum studium & fructus ferat nostris oculis conspicuos, sed suo demum tempore *in eorum* sese declaret, & ejusmodi fructus Deo placetis progeneret. *Respectu autem posteriori* Infantes omninò actua- lem habere Fidem, eamque non otiosam, sed subindè semet exerentem (& simul exerentem) per varios motus spirituales, qui nihil aliud sunt, quàm Fidei fructus & effectus in- terni, nobis hominibus inconspicui, (non tamen Deo) ut quando dicuntur laudare Do- minum, vincere Mundum, induere Christum, Regnum Cælorum accipere, regenera- tionem & æternam Salutem adipisci, quos & similes actus esse indubios Fidei fructus & opera bona interna, nemo negabit, nisi qui rationis & Judicii patiatur deliquium. Et qui hæc debito observaverit modo, Augustinum, ut ut primùm videatur, ab Evangelicorum Sententiã non discedere, sed convenire cum ea agnoscat, ex quo ad ejus illustrationem ea nunc repetere juvat, quæ rem totam possunt conficere. Ita autem Doctor Augustini-

Epist. 23.

Sicut secundum quendam modum Sacramentum corporis Christi est corpus Christi, Sacra- mentum sanguinis Christi est Sanguis Christi; ita Sacramentum Fidei est fides. Nihil est autem aliud credere, quam habere Fidem. Ac per hoc, cum respondetur parvulus credere, qui Fidei non- dum habet adfectum, (forte, effectum) respondetur Fidem habere propter Fidei Sacramentum, & convertere se ad Deum propter Conversionis Sacramentum, quia & responsio ipsa ad celebra- tionem pertinet Sacramenti; Et post aliqua: Itaque, parvulum etsi nondum Fides illa, que incre- dentium voluntate consistit, jam tamen ipsius Fidei Sacramentum facit fidelem. Nam sicut cre- dere respondetur, ita etiam fidelis vocatur, non rem ipsã mente adveniendo, sed ipsius rei Sara- mentum percipiendo. Cum autem homo sapere cœperit, non illud Sacramentum repetit, sed intel- lit, e jusque, veritati consonã etiam voluntate coaptabitur. Hoc quamdiu non potest, valebit Sa- cramentum ad ejus tutelam adversus potestates contrarias, & tamen valebit, ut, si ante ratio- nis usum ex hac migraverit vita, per ipsum Sacramentum, commendante charitate Ecclesiæ, ab illa condemnatione, quæ per unum hominem intravit in Mundum, Christiano liberetur adju- torio. Hoc qui non credit, & fieri non posse arbitratur, infidelis est profecto, etsi habeat Fidei Sa- cramentum; longeque melior est ille parvulus, qui, etiamsi Fidem nondum habeat in cogitatione, (aliàs, cognitione,) non tamen ei obicem contraria cogitationis opponit, Sacramentum ejus sa- lubriter percipit. Alia huic similia ex citatis antea locis adducere superfedeo, cum satis jam constet, & cui mens læva non est, animusque non omninò obtusus, constare possit, quæ sit Augustini & Evangelicorum de Fide Infantum baptizatorum Sententiã, eo pro- lixius hic exponenda, quia & Syncretici hodiè Doctores, in orthodoxæ Simplicitatis e- versione omnem collocantes industriam, quoad hanc Controversiam ad Augustini au- thoritatem contra Confessionis Augustinæ adsecras audent provocare, hacque ratione minus in Scriptis Patrum versatis glaucoma objicere, ac suis opinionibus noviter in- crustatis aliquem induere & inducere colorem, utinam rubicundum, qui spem possit fa- cere emendationis!

Vid. D. Hülfem, I. cit. Cõf. D. Ægid. Strauch. Conf. re- pet. pag. 426, seqq.

CAPUT DECIMUM TERTIUM ET OCTAVUM,

De Effectu & Virtute Baptismi.

DE hoc effectu dum papistæ ductu Synodi Tridentinæ & facti in eadem Decreti do- cent, per Baptismum tolli ac deleri verè omnem culpam & pœnam, è contrario autem in Apologiã secundi in Augustinã Confessione Articuli, & ex Augustino quidem statu- tur, Peccatum in Baptismo remitti, non ut non sit, sed ut non imputetur; ac Bellarminus per in- signe mendaciũ hoc dici & Augustino adscribi conqueritur, testatus, *Roffensem* ob id Lu- therum quoque ante editam Confessionem Augustinæ mendacii convicisse, quin & *Co- chleum* in discussione Ejus narrare, *Philippum Melancthonem*, qui stylũ Augustinæ Con- fessionis ac E jusdè Apologiæ commodavit, convictũ esse & confessum, locũ Augustini male citatum esse, & tamen idè mendacium toties detectum & confutatum libro etiã Concor- diæ insertum esse & in E jus a pologiã repetitũ, imò *Chemnitium* in Examine Anti Triden- tino idè defendere, quamvis cautè magis; ubi insuper observandũ monet Bellarm. *Evange- licorũ in hac Sententiã fundamentum non aliud esse, nisi quia putant, Concupiscentiam, quam in baptizatis etiam usq; ad mortem manere certum sit, esse peccatum verè & propriè, licet ei non consentiamus, sed repugnemus*, addens, Quæstionem hanc, de quã in Controversiã de Origi-

Originis peccato agatur, ita conjunctam esse cum illa, ut explicata una, etiam terminetur altera, idè hâc ad suum reservatâ locum, de illâ eatenus tantùm agetur, quatenus Augustini auctoritas, Doctorum quoq; Lutheri & Melancthonis, quin & librorum in Ecclesiâ nostrâ Symbolicorum quoad laudatam cum Augustino consensum sinceritas necessariò est vindicanda. Et quidem in genere prænotandum venit, quod, etsi fateamur, hæc Verba, prout jacent, in Augustino non legi, quod ipse Philippus in Colloquio Wormariensi concessit, nondum tamen mendacii convincerentur, quia Augustinum ita docuisse adfirmant. Nam, id quod Doctor noster Franzius in hujus testimonii ex Augustino Vindiciis per instantiam ad Bellarmini superindè adulationem notanter respondit, quemadmodum Salvatorem nostrum nemo arguet ex Pontificiis, quod apud Matthæum & Lucam ex Veteri Scripturâ hanc citavit Sententiam, *Domus mea est domus orationis* &c. cuius summa non in uno Veteris Scripturâ loco, nec iisdem verbis extat, sed prior pars apud Esaiam, posterior apud Jeremiam traditur, imò quæ sententiola Salvatoris nec apud laudatos Evangelistas æqualiter legitur; ita quoq; nullo culpari potest modo Augustiniani hujus testimonii contracta Epitome. *Addit ibidem laudatus Doctor noster: Quoties adcurandus esset Pontificii Juris compilerator Gratianus, qui similem in excerptis Partum plurimis auctoritatibus & testimoniis usurpavit consuetudinè, nimirum, non ipsa prorsus Auctorum verba (semper) adferens, sed arbitrato suo mutans, addens, iminuens, summatim complectens, id quod Burchardus etiam & Ivo faciunt, authore præfationis Gregorianæ Editioni præmissæ ultro agnoscente.* Et quia Juris Canonici facta est mentio, idè placet exindè Augustinum hujus Sententiæ, quæ in apologiâ Confessionis Augustinæ Eidem adscribitur, authorem audire, ex quo sequentia leguntur verba: *Per Baptismum Christi id agitur, ut evacuetur caro peccati. Evacuatur autem, nõ ut in carne ipsa vivente Concupiscentia in ipsa & innata repente absumatur & non sit, sed ne obsit morti, quæ inerat nato. Nam si post Baptismum vixerit, atq; ad ætatem Præcepti capacem pervenire potuerit ibi habet, cum qua pugnet, eamq; adjuvante Domino superet, si non in vacuum Ejus gratiam susceperit, si reprobatus esse noluerit. Nam nec grandibus hoc præstat in Baptismo, nisi forte ineffabili miraculo omnipotentissimi Creatoris, ut lex peccati, quæ inest membris, repugnans Legi mentis, penitus extingatur & non sit, sed ut, quidquid mali ab homine factum, dictum, cogitatum fuerit, cum eidem concupiscentiæ subjèctâ mente servaret, totum aboleatur, & velut factum non fuerit, habeatur.* Eadem alibi non semel inculcavit Doctor Augustus, verbis nominatim sequentibus: *Si quaritur, quomodo carnis Concupiscentia maneat in regenerato, in quo uni ver-*

Tom. II.
Dispp.
Witreb.
pag. 789.
& seqq.

c) Per Ba-
ptismum
distinct.
IV.

Lib. I. de
Nupt. &
Concupisc.
cap. 25.

Plal. 103.

Syr. 21.
tibi

tibi remittantur. Manent ergo, nisi remittantur. Sed quomodo manent, si praterita sunt: nisi quia praterierunt actu, manent reatu? Sic itaque fieri de contrario potest, ut etiam illud maneat actu, pratercat reatu. Ita de loco contrariorum argumentatur Augustinus, ut suo tempore contra Pelagianos obtineret in baptizatis super adhuc esse radium peccati, per fructus malos semet exerentis, ut intercedente Pœnitentiâ & vi fœderis in Baptifino initi ex gratiâ Dei remissionem impetrantibus. Et si opus illud evolvamus, ex quo Gratianus huic orthodoxæ Veritati præbuit testimonium, plura observabimus huc pertinentia. Ut quod Sanctus Pater expressè scripsit inter alia: *Non ex qua hora quis baptizatur, omnis reatus infirmitas ejus absimitur.* Et post multa in hanc rem monita: *Illud præcipue propter Quæstiones, quæ hac de re sunt motæ, vel moveri adhuc possunt, attendere ac meminisse debemus, tantummodo peccatorum omnium plenam remissionem perfectamq. Baptifino fieri, hominis verò ipsius qualitatem non totam continuè mutari, sed spirituales primitias in bene profectibus de die in diem, crescente novitate, commutare in se, quod carnaliter vetus est, donec totum ita renovetur, ut animalis etiam corporis infirmitas ad firmitatem spiritalem incorruptionemq. perveniat.* Et iterum: *Hæc autem Lex peccati, quod etiam Apostolus peccatum adpelat, non sic manet in membris eorum, qui ex Aquâ & Spiritu sunt renati, tanquam non sit facta ejus remissio, ubi omnino plena sit & perfecta peccatorum remissio, interfectis omnibus inimicitis, quibus à Deo separamur: sed manet in vetustate carnis tanquam superatum & peremptum, si non illicitis consensionibus reviviscat quodammodo, & in regnum proprium dominationemque revocetur.* Alibi etiam contra Pelagianos eosdem graviter pro hæc monuit Sententiâ: *In Baptifino cuncta quidem remittuntur peccata, sed remanent carnalium concupiscentiarum mala.* Et post aliqua: *Cur caro conteritur à fidelibus, si nihil remansit in Baptifino, quod adversus Spiritum concupiscat? Cur conteritur à seipso Templum Dei, si nihil ibi est, quod resistat Spiritui Dei? Non autem in nescit tantum, verum & graviter obesset, nisi reatus, qui nos obstruxerat, per remissionem peccatorum solutus esset. Solvitur ergo per indulgentiam, quia tenebat innoxia; conteritur per continentiam, ne vincat in pugna. Agitur itaq. ne obstit, donec ita sanetur, ut non sit. Et iterum post quædâ: *Dimissis itaq. in Baptifino peccatis omnibus id est omnibus Concupiscentiæ fetibus, si illic ipsa etiâ est consumpta, quomodo contra eâ, ne concipiat, dimicant Sancti? Quomodo contra eam belligatur à Sanctis, si & ipsa Baptifino est ablata? Manet igitur.**

1. Epist. 6. Adhuc post aliqua: *Quod Paulus ad Corinthios scribit, Abluti estis, sanctificati estis, mutatos dixit eos in melius, non ut ea carerent, quod in hæc Vita fieri non potest, sed ut ei non obedirent, quod in bona vita fieri potest; atq. ut ab eo, quo erant vinculo ejus obnoxii, se liberatos esse cognoscerent, quod nisi regeneratione fieri non potest.* Alia multò plura, quæ Augustinus ibi habet, huic Instituto apta, non adduco, eorum reservanda, ubi ex Augustino, Concupiscentiam esse peccatum verè & propriè ita dictum, demonstrabitur. Nunc addidisse sufficiat, quam Sententiâ Doctor augustus contra Pelagianos in non uno Scriptorum acriter defendit, Eum in Concionibus quoq. ad populum proposuisse, cujus unum exhibuisse Exemplum latis erit: *Quidquid peccatum est à nobis, antea deletum est in Baptifino. Numquid, quia deleta est tota iniquitas, nulla remansit infirmitas? Si non remansisset, sine peccato hic viveremus. Quis autem audeat hoc dicere, nisi superbus, nisi Misericordia liberatoris indignus, nisi qui seipsum vult decipere, & in quo Veritas non est? Et huc referri debent omnia etiam testimonia, quibus sanctum Patrem omnes in universum homines, baptizatos etiam & aliorum respectu Sanctissimos, peccatorum numero inclusisse, suo intra loco docebitur. Atq. sic manifestum evadit, insignem Apologiæ Confessionis Augustinæ, libro in Ecclesiis nostris Symbolico, Eiusque Scriptori Philip. Melanchthoni, Formulæ Concordiæ, cui Apologia hæc est inserta, ut & ipsi Luthero ab Adversariis inferti injuriam, dum iniquissimè adfuerint, quasi per insigne mendacium peregrinam Augustino & à mente suâ alienam adfuerint Sententiâ, quæ tamen toties ab Eo in divertis Tractatibus docetur & contra Pelagianos defenditur; ut merito Bellarminus, & quicumque ante & post Eum hæc insigni calumniâ Evangelicos onerârunt, pudore suffundi debuerint, eam Augustino adscribentes Sententiâ, quæ tot iteratis vicibus in Scriptis Eius clarè satis expressa legitur. Quamvis autem Bellarminus Synodi Tridentinæ Decretum, per Baptifinum tolli reipsa omne id, quod in homine peccati rationem habet, defendens, inter alia probationis argumenta ad multiplices etiam Baptifini figuras provocavit, & in specie ad curationem hominis à Matris utero & nativitate coeci, subjungens, *Augustinum explicare eam, quod videri posset, quasi S. Pater hujus miraculose curationis historiam ita ad Baptifini Sacramentum applicaverit, ut simul omni contagione peccati hominem per Baptifinum liberari docuerit; monendus est tamen Lector Veritatis studiosus, ut sciat, Augustinum præter generalem hujus historiæ applicationem ad**

Lib. II.
de peccat.
merit. c.
7. & 27.

& 28.

Lib. VI.
contra Ju-
lian. c. 5.

1. Epist. 6.

Tract. 41.
in Joh.

Tract. 44.
in Joh.

Bapti

Baptismum, de speciali hoc effectu Baptismi ac omnimodâ peccati ablatione per Baptismum omninô nihil ibidem habere, imô nec habere quidē potuisse, nisi aliis à se dictis & scriptis contradicere & scribere voluisset, adeôque Bellarmino & hic fraude non piâ Lectoris simplicitatem circumvenisse.

Et hæc hæcenus de Effectu Baptismi, quem Doctores Papæi justô majorem ei adscribunt, peccantes in excessu, omnimodam in eo peccati sublationem fieri docendo. Nunc paucis etiam restat, ut ostendatur, eosdem eidem Sacramento ex alterâ parte, peccantes in defectu, adscribere effectum justo minorem, vim ejus ad præterita & antecedentia Baptismum peccata tantum, non etiam ad futura & Baptismum consequentia referendo. Non autem prolixè occupabor circa vindicias Sententiæ Evangelicorum, quam Bellarminus nec ritè proposuit, nec etiam sincerè exposuit, multa eis temerè & per calumniam adstringens, quæ eorum nulli unquam venerunt in mentem, multô minus in penam, sicut & nihil eorum, quæ adduxit, expressis Authorum verbis ostendere potuit. Augustinus tantum ex Instituto vindicandus est, cujus autoritate Chemnitius in demonstrandâ vi & virtute Baptismi ad futura etiam peccata usus, eum Pauli oraculum de lavacro Aquæ Ecclesiam mundantis explicantem, & sequentia pro Veritate Evangelicâ scribentem Lectori stitit: *Quod Paulus ait, mundans eam lavacro Aquæ, sic accipiendum est, ut eodem lavacro Regenerationis & verbo Sanctificationis omnia prorsus mala hominum regenerantium mundentur atq; sanentur, non præterita solum peccata, quæ omnia nunc remittuntur in Baptismo, sed etiam quæ posterius humanâ infirmitate vel ignorantia contrahuntur; non ut Baptismus toties repetatur, quoties peccatur, sed quia ipso, quod semel datum est, fit, ut non solum antea, verum postea etiam quorumlibet peccatorum venia fidelibus impetretur.* Bellarminus duplici modo respondet, priori Augustino in faciem contradicens, posteriori autem satis commodè Eius mentem explicans. *Quod objicitur ex Paulo, facile explicatur, inquit. Nam illud (mundans) non refertur ad singulos homines, sed ad varios, qui unam constituunt Ecclesiam. Christus enim quotidie mundat Ecclesiam lavacro Aquæ, quia quotidie baptizantur aliqui, omnes tamen cum baptizantur, à præteritis mundantur peccatis, non à futuris. Quod si quis referat ad singulos homines, tum dicendum est, Baptismo purgari peccata futura, non immediate, sed mediatè, quia videlicet, qui baptizatus est, per Gratiâ, quam in Baptismo accepit, impetrat veniam peccatorum venialium, quæ postea facit, si eam petat. Et præterea per Baptismi characterem jus habet ad Sacramentum Pœnitentiæ, quo peccata etiam mortalia purgantur; quod Sacramentum percipere non possunt, qui Baptismo carent. Et hoc est, quod Augustinus dicit, nimirum Baptismo futurâ aliquo purgari modo peccata, quia sine eo nihil profunt cetera, quæ ad purganda sunt peccata, ut Pœnitentiâ &c. Ita enim Augustinus: Quid prodesset vel ante Baptismum Pœnitentiâ, nisi Baptismus sequeretur; vel postea, nisi præcederet? Unde idem Augustinus, cum de immediato & proprio Baptismi effectu loquitur, disertè contrarium scribit: semel acceptam parvulus Christi gratiam non amittit, nisi propria impietate, si ætatis accessu tam malus evaserit, tunc enim propria etiam incipiet habere peccata, quæ non regeneratione auferantur, sed aliâ curatione sanentur.* Hæc ex Augustino Bellarminus quorum prior pars, ut dixi, in faciem Augustino contradicit, posterior autem satis commodè mentem Eius & Evangelicorum explicat, si, quæ de peccatorum venialium & mortalium discrimine, characterem item Baptismi, ex hypothesi apud Papæos Scriptores receptâ habet, ad orthodoxæ Fidei analogiam reducantur. In subnexâ adpendice ex Augustino errat Bellarminus, si eam Sententiæ Evangelicorum & Augustini à semet ipso explicatæ putat esse contrariam. Quo enim sensu in antecedente dixit testimonio, remitti in Baptismo etiam peccata, quæ humanâ infirmitate vel ignorantia post Baptismum contrahuntur, non ut Baptismus toties repetatur, quoties peccatur; eodem quoque dixit in subsequente, quæ homo propria (præter originale peccatum) post Baptismum incipit habere peccata, non regeneratione (novâ nimirum & reiteratâ) auferri, sed aliâ curatione sanari, quæ tamè suam ad Baptismum habeat respectum, suamq; vim exinde accipiat. Id quod satis clarè Augustinus verbis primum Eius testimonium, quo Chemnitius Evangelicorum Sententiâ firmavit, proximè antecedentibus expressit, docens, eadem regeneratione, quæ nunc per Sacrum sit Lavacrû, cuncta usq; in finem hominis mala purgari atq; sanari, quin & in eodè opere paulò ante similiter in hanc rē scripsit: *In eis, qui regenerantur in Christo, cum remissionè accipiunt omnium prorsus peccatorum, utiq;, necessû est, ut reatus etiâ licet manentis adhuc Concupiscentiæ remittatur, ut in peccatû non imputetur.* Adde testimonium S. Patris, eadè, quæ tanquâ publicus Ecclesiæ Doctor scribendo contra falsos Doctores defendit, suis etiâ auditoribus pro suggestu comendantis: *In Christû credentes per lavacrû regenerationis soluto reatu omnium peccatorum, & originalis videlicet, quod generatio trahit, contra quam regenera-*

Lib. I. de
Nupt. &
Concup.
cap. 33.

Eph. V.

Epist. 21.

cap. 26.

Tract. 124

in Joh.

Epist. 90.
ad Bonif.
paulo an-
te finem,

regeneratio maximè est instituta, & cæterorum, quæ malè agendo sunt contracta, liberantur à damnatione perpetuâ. Et ne quid ad Institutum præsens ex Augustino hic prætermittatur, sequentia in primis verba Ejus debent notari, quibus suam & Evangelicorum Sententiam optimè explicavit: *Nihil in Baptismo remanet, quod non dimittatur, præteritum omnium peccatorum; & quidquid ab eis, qui post acceptum hic (in hoc nimirum Seculo) vivunt Baptismum, quarumcunque culparum humanâ infirmitate contrahitur, PROPTER ipsum dimittitur Lavacrum. Neque enim aliquid prodest non baptizato dicere, Dimitte nobis debita nostra &c.* Tandem huc etiam pertinet, quod de Baptismo tanquam penitentia fundamentum proximè circa finem inchoata Expositionis ad Romanos Epistola scripsit Augustus Doctor: *Eos, qui jam fuerint baptizati, curari melius per Penitentiam dicimus, non renovari, quia renovatio in Baptismo est; ubi quidem operatur Penitentia, sed tanquam in fundamento. Manente itaque fundamento, recurari edificum potest; si autem quis fundamentum iterare voluerit, totum subvertat necesse est edificum.* Imò hinc quoque testitui debet & confirmari lectio illus ex Augustino testimonii, quod proximè & ultimo quidem loco ad priorem hujus Controversiæ de Effectu Baptismi partem habuimus: *Quidquid peccatum est à nobis, antè deletum est in Baptismo.* Legitur illud in Editione Parisiensi ante hoc Seculum procuratâ, quâ hætenus in citatione locorum utor, & fortè in aliis etiam Editionibus, hæc cum distinctione: *Quidquid peccatum est à nobis antè, deletum est in Baptismo.* Quæ distinctio si admittatur, Augustinus à Bellarmini partibus stare videtur, ac cum Eo cæterisque Doctoribus Papæis statuere, vim & virtutem Baptismi solùm ad præterita & Baptismum antecedentia pertinere peccata, non item ad futura & Baptismum subsequentia. Sed & integer contextus, & constans Augustini doctrina tot Testimoniis expressa, priorem & jam supra laudatam lectionem & verborum distinctionem requirunt, arque Augustinum hic quoque faciunt Veritatis Evangelicæ testem & Confessorem.

CAPVT DECIMVM NONVM & seqq.

DE

Baptismo Johannis.

In hæc Quæstione non opus esset, ut magnâ contentione animi dissidentium magis imago scinderentur, cum sublato Johannis Baptismo, nemini hodiè controversia moveatur, ritè per Eum baptizatus sit, nec ne; nisi Patres Tridentini in eâ quoque suam orbi Catholico tyrannidem obtrudere, idque cum fulmine Anathematis definire, ac verè fidelibus ad credendum & sine omni contradictione amplectendum proponere fuissent ausi, de quo per sesqui millenariû retrò in Ecclesiâ liberè licitû fuit sentire. Augustinus certè, etsi magis in illam inclinare videtur Sententiam, quæ majorem Baptismo Christi quam Johannis adtribuit efficaciam, nihilo tamen minus neminem ad consensum obligavit, multò minus quemquam ob dissentium anathemati subjecit, id quod ipse Bellarminus contra rigorem Tridentinum notanter in rem nostram observavit, scribens: *Nota, non esse quæstionem, an Baptismus Johannis potuerit remittere peccata ex devotione & fide accedentium, vel etiam ex contritione, quam homines concipiebant ex concionibus & Baptismo Johannis; id enim facile fieri potuit, & sic acceperunt illa Marci verba, Prædicans Baptismum Penitentia in remissionem peccatorum &c. quidam Patrum, ut Basilius, & Frater Basili Gregorius Nyssenus, & Author Quæstionum N. T. inter Augustini opera. Ipsam Augustinus, licet illa verba aliter existimet accipienda, tamen non existimat contentiosè resistendum eis, qui docent, Baptismum Johannis aliquo modo remisisse peccata, modò faciant, magnum esse discrimen inter Baptismum Christi & Johannis. Nimirum, ita post & præter Evangelicos Doctores optimè scribit Vossius, vidit Sanctissimus Antistes, etsi hic erret aliquis, non periclitari Salutem, non convelli Fidem, non ladi Pietatem; est enim controversia solùm de ceremonia temporis ante multa Secula præteriti, & que non diu duravit, de qua seu hanc, seu illam sequaris Sententiam, salva permanet doctrina de Penitentia, Fide & Pietate. Quamvis enim testimoniorum de Baptismo Johannis accuratior consideratio eandem cum Baptismo Christi & Apostolorum adscribere eidem jubeat efficaciam, quoad videlicet peccatorum remissionem; nemo tamen Evangelicorum refragabitur, si aliquod quoad efficaciam gradus inter utrumque statuatur discrimen, idque fiat sine præjudicio alterius Sententiæ, quæ absque omni contradictione cum hoc stare potest temperamento. Et si Augustinus ad eò rigidam superindè Definitionem suo tempore coactus fuisset legere vel audire, qualem Evangelici hodiè in Tridentinæ Synodi Decretis legere,*

Conf. Ve.
Ios. Ad-
fert, in
August.
pag. 457.

Lib. V. de
Bapt. c. 10

de Bapt.
Disp. 8.
num. 23.
pag. 118.
& 119.